

By, Erhverv og Natur

Drift- og plejeplan for overdrev ved Kong Volmersvej 2011 - 2016

FURESØ
KOMMUNE

Drift- og plejeplan for overdrev ved Kong Volmersvej 2011 – 2016

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GÆLDENDE BESTEMMELSER	4
LOVGRUNDLAG	4
SAMMENHÆNG MED ANDEN PLANLÆGNING	4
DRIFT- OG PLEJEPLAN	5
BESKRIVELSE AF OMRÅDET	5
DYR OG PLANTER	6
NUVÆRENDE TILSTAND	8
PLEJEMÅLSÆTNING	8
PLEJETILTAG	9
OFFENTLIGHEDENS ADGANG	10
OVERVÅGNING OG EVALUERING	10
BILAG	11
FLORALISTE	11
OVERSIGT OVER PLEJETILTAG	14

INDLEDNING

Denne drift- og plejeplan omfatter dele af den kommunalt ejede matr. nr. 1 m Farum By, der ligger for enden af Kong Volmersvej i Farum.

Gældende bestemmelser

Området er fredet som en del af den store Mølleådal-fredning fra 1948, der er en status quo-fredning. Arealet er fredet som et landbrugsareal, hvorpå tilstanden ikke må forandres. Der må ikke opføres bygninger eller foretages terrænregulering, og der må ikke plantes eller fældes bestående beplantning på arealet udover vedligehold af den eksisterende beplantning.

Størstedelen af arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som overdrev. Det betyder, at tilstanden på arealet ikke må ændres.

Lovgrundlag

I henhold til plejebekendtgørelsen¹ kan kommunen gennemføre pleje af fredede arealer, når plejen tjener til opretholdelse af fredningens formål og ikke strider imod fredningsbestemmelserne. Kommunen har som grundejer pligt til at pleje arealet.

Kløverugle fotograferet på overdrevet i juni 2010

Sammenhæng med anden planlægning

Furesø Kommune har underskrevet Countdown 2010-erklæringen og dermed forpligtet sig til at gøre en aktiv indsats for at standse nedgangen i den biologiske mangfoldighed og for, at de plante- og dyrearter, vi har i dag, bliver ved med at være der.

I Agenda 21 handlingsplan 2009 har Furesø Kommune sat som mål i 2012, at invasive plantearter på kommunale arealer er kortlagt, og at gyldenris er synligt reduceret i væsentlig grad. På lang sigt er det kommunens mål, at alle kendte invasive arter er under kontrol og stort set udryddet i Furesø Kommune.

¹ Bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006 om pleje af fredede arealer, om tilsyn og om indberetninger

DRIFT- OG PLEJEPLAN

Beskrivelse af området

Arealet er et kuperet overdrev på lidt over 1 ha med spredt bevoksning af hjemmehørende buske og træer som hvidtjørn, mirabel, hassel, eg, slåen og rose. Bevoksningen går over i skovpræg med ask, eg, birk og bøg på det lavereliggende område ned mod vendepladsen på Kong Volmersvej. Der er en del opvækst af hindbær, korbær, snebær, slåen, gyvel og invasiv gyldenris på området, og der har også tidligere været bjørneklo på arealet. Området bærer generelt præg af manglende pleje.

Der er en offentlig bålplads med borde og bænke. De kommunale fritidshjem i Farum bruger en del af området som rollespilslejr i to uger hver sommer, og området bliver også ofte benyttet af daginstitutionerne i Farum.

Området er sammen med overdrevet på Gedevassegårds jorder, overdrevet ved Ganløsevej og overdrevene på 'Marken' og Storebjerg en del af et større netværk af overdrevsområder (fig. 1). Overdrevsnaturen er på landsplan stærkt truet, særligt i den østlige del af landet, da der er mangel på store sammenhængende områder, hvor dyr og planter kan leve og sprede sig frit. Området er derfor af stor betydning på trods af den ringe størrelse.

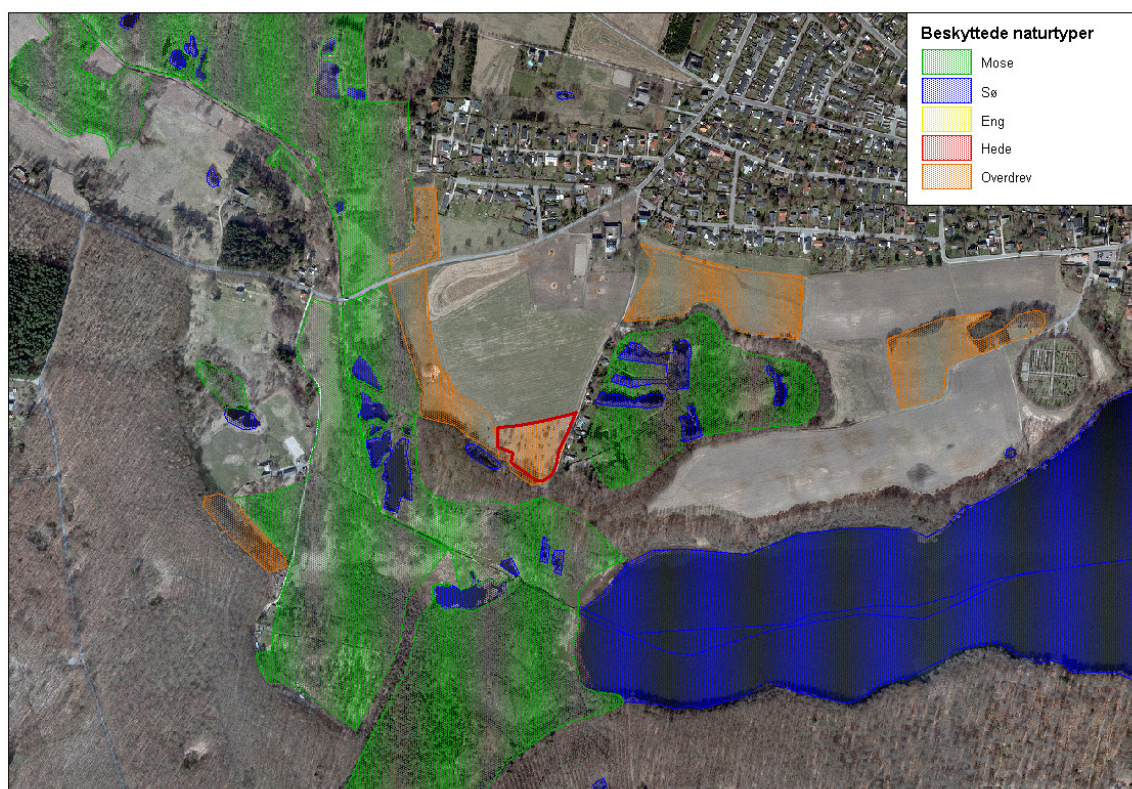

Fig. 1: Sammenhæng med anden natur.

De tidligste luftfotos, kommunen er i besiddelse af, stammer fra 1970. De viser, at arealet også dengang var et træ- og buskbevokset overdrev, dog med meget mere spredt

bevoksning. I de efterfølgende 40 år er der sket en gradvis tilgroning af arealet med buske og træer. Furesø Kommune fældede en del af opvæksten i 2009.

Dyr og planter

Arealet har ikke været dyrket i nyere tid, og der vokser en lang række af de plantearter, der hører til overdrevet, f.eks. blåhat, vellugtende gulaks, gul snerre, liden klokke, pigget star, bleg star, hundeviøl, alm. gyldenris og stor knopurt.

Liden klokke

Stor knopurt

Der er tidligere blevet registreret gul evighedsblomst i området, men den er ikke genfundet i de senere år. Langs Kong Volmersvej, hvor vejkanterne bliver slået jævnlige, vokser også sølv-potentil. Arten er lavtvoksende og sårbar overfor tilgroning, og at den findes her, men ikke på resten af arealet, er et godt billede på, hvor sårbar vegetationen er overfor manglen på pleje. En komplet floraliste findes i bilaget.

Der er mange insekter i området, f.eks. de rødlistede violetrandet ildfugl, stor bredpande (bagsidefoto) og lille køllesværmer, og de mere almindelige som sekspletet køllesværmer, kløverugle og alm. blåfugl.

Der lever skov-firben i området, og senest i 2005 registrerede Frederiksborg Amt mark-firben på arealet. Mark-firben er optaget på habitatdirektivets bilag IV over særligt beskyttelseskrævende arter. Markfirben er afhængige af åbne områder med lav vegetation og bar jord, hvor de kan sole sig.

Skov-firben fotograferet på overdrevet i juni 2010

Blåfugl – juni 2010

Nuværende tilstand

Området bærer generelt præg af manglende pleje. Der er en del opvækst af hindbær, korbær, snebær, slåen, gyvel og invasiv gyldenris på området. Enkeltpanter af bjørneklo dukker også op ind imellem. Draphavre er den dominerende græsart, hvilket er typisk for overdrev uden drift. Der er stadig en overvejende andel af overdrevsarter, men manglen på græsning eller høslæt betyder også, at der på det meste af området er ved at blive opbygget et tykt førnelag, som bl.a. forhindrer nyspiring af de mere sarte overdrevsplanter. Vegetationen er generelt for høj (> 50 cm), hvilket også gør det sværere for de lavtvoksende overdrevsarter at klare sig.

Der er en del gamle tjørn og mirabelletræer på området som især er til gavn for fugle og insekter. I skellet til naboejendommen ved siden af bålpladsen vokser en gammel hassel med krogede og nedbøjede grene – et ideelt klatretræ for børnene.

Det lavest liggende område ned mod vendepladsen på Kong Volmersvej og Bastrupstien er delvist skovbevokset og mere fugtigt med arter som eng-nellikerod og stor fladstjerne.

*En langhåret dyne af
draphavre og vild
kørvel er tydeligt tegn
på manglende drift*

Plejemålsætning

Træ- og buskbevokset overdrev med en mangfoldighed af de arter, der især hører til overdrev. Arealets nærhed til skoven og moseområderne i Farum Sortemose skal fortsat kunne bemærkes med islættet af arter, der hører til skov og mose.

Førnelaget skal reduceres med bedre betingelser for nyspiring af en- og toårige arter, samt en større andel af rosetplanter, der også kræver lavtvoksende vegetation. Højden af vegetationen skal reduceres fra > 50 cm til < 20 cm på mindst 50 % af arealet. Der skal være områder med meget lav vegetation eller bar jord, hvor firben og insekter kan sole sig.

De invasive og/eller bestandsdannende arter skal reduceres eller bekæmpes helt.

Plejetiltag

De invasive arter som snebær og gyldenris skal bekæmpes med slåning med le eller buskrydder. Gyldenris skal slås omkring Skt. Hans. De sammenhængende bestande af korbær, brombær og hindbær skal reduceres ved slåning. Ny opvækst af slåen, gyvel, tjørn og mirabel skal fjernes. Opvækst af f.eks. spidsløn, ask eller andre hurtigtvoksende træarter skal fjernes.

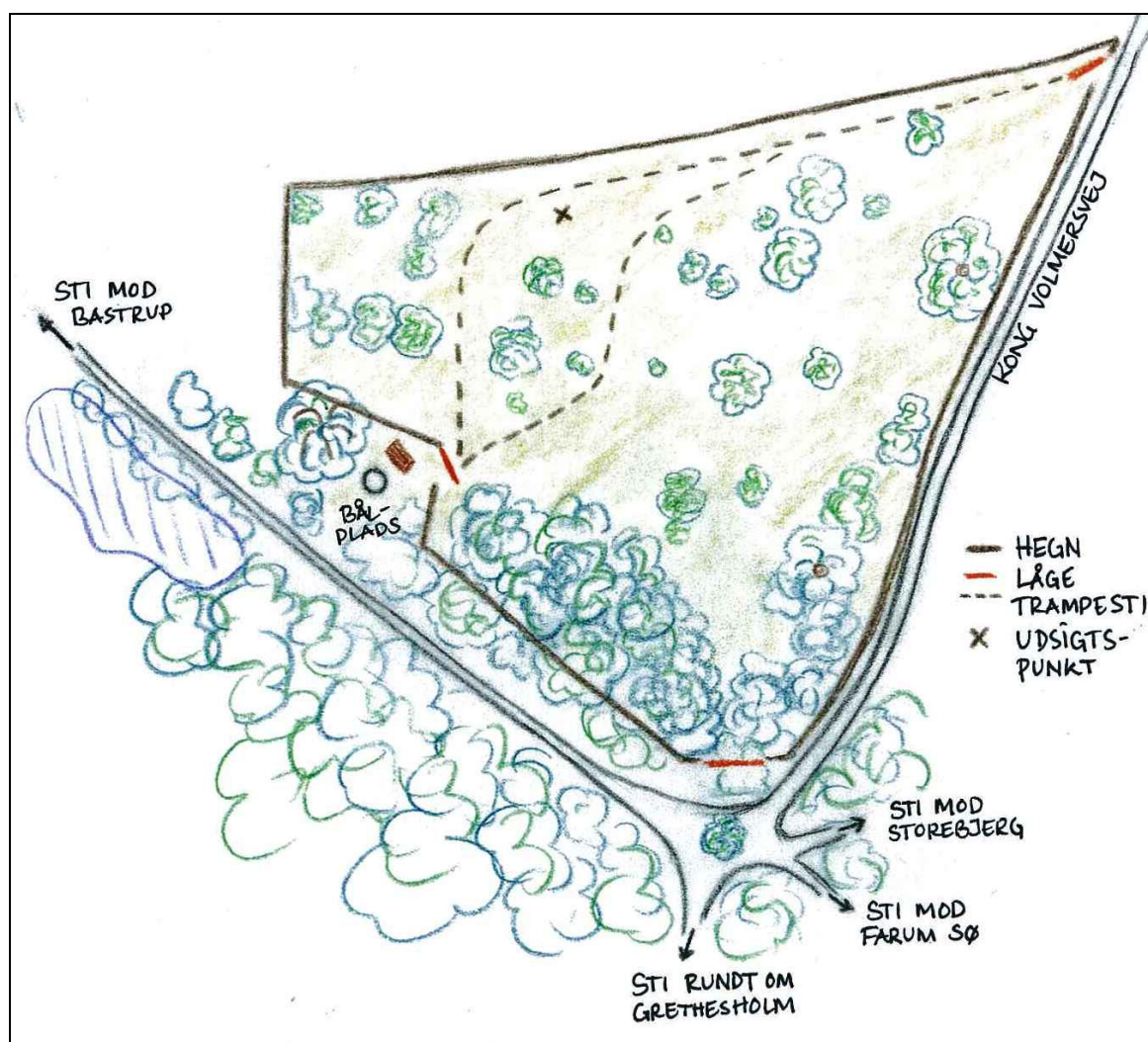

Fig. 2: Oversigtstegning

På grund af det kuperede terræn og de mange buske og træer er det ikke muligt at slå arealet med opsamling maskinelt. Det er derfor ikke realistisk at pleje området med høslæt.

Der opsættes et almindeligt kreaturhegn – 3 tråde på akaciepæle – om dele af området, der herefter skal afgræsses i sommerhalvåret fra maj til september. Området skal afgræsses med en lille kvægrace som f.eks. Dexter, der egner sig godt til arealer med offentlig adgang, da racen er lille af størrelse og rolige af gemyt. Behovet for manuelt at bekæmpe de invasive arter samt at fjerne ny opvækst af træer og buske vil mindskes, da dyrene vil afgnave en del af opvæksten.

Dyrene kan eventuelt flyttes fra arealet i en periode midt på sommeren, hvilket kan gavne overdrevarsarterne – især i tørre somre. Eftersom dyrene ikke går på arealet om vinteren, er det ikke nødvendigt at opsætte læskur eller at tilskudsfodre. Dyrene skal have adgang til vand og mineralklodser.

Bålpladsen indhegnes ikke. Området uden for hegnet og rundt om bålpladsen plejes med slåning mindst 1 gang årligt.

En skematisk oversigt over plejetiltagene findes i bilaget på side 14.

Offentlighedens adgang

Der er offentlig adgang til hele arealet via klaplåger i hegnet – én ved bålpladsen og én ved det nordligste hjørne ved Kong Volmersvej, hvilket giver mulighed for at skrå tværs over området. Hunde skal føres i snor på arealet, hvilket vil fremgå af skilte ved lågerne. Bålpladsen er til fri afbenyttelse efter aftale med kommunens vej- og parkafdeling.

Hegnets placering tager hensyn til den nuværende brug af området, og det vil fortsat være muligt for fritidshjem og daginstitutioner at benytte området til rollespil og leg.

Overvågning og evaluering

Denne plan er gældende i 5 år, hvorefter effekten af plejeindsatsen skal evalueres. Furesø Kommune udfører botanisk undersøgelse af arealet 1 gang årligt for at følge udviklingen i bestandene af invasive arter, vegetationshøjde og antal og udbredelse af overdrevarsarter. Overvågningen kan eventuelt foregå som et samarbejde mellem Danmarks Naturfredningsforening og kommunen.

Planen skal revideres i 2016.

BILAG

Floraliste

Art	Frederiksborg Amt 1994	DN 2009	Furesø Kommune 2010
Aftenpragtstjerne		x	
Ager padderok		x	x
Agertidsel		x	x
Alm. agermåne	x	x	x
Alm. gyldenris	x		x
Alm. hvene		x	x
Alm. hønsetarm		x	x
Alm. kvik	x	x	
Alm. kællingetand	x	x	x
Alm. røllike	x	x	x
Alm. røn	x		
Alm. syre	x	x	x
Alm. torskemund	x	x	x
Ask		x	x
Bidende ranunkel		x	x
Birk		x	x
Bleg star			x
Blød hejre	x	x	
Blåmunke	x	x	
Blåhat	x	x	x
Brombær		x	
Bugtet kløver	x	x	x
Burre-snerre		x	
Draphavre	x	x	x
Eg	x	x	x
Eng-brandbæger	x	x	x
Eng-gedeskæg		x	x
Eng-nellikerod		x	x
Eng-rapgræs		x	
Eng-rottehale	x	x	
Eng-svingel		x	
Ensidig klokke		x	
Farve-reseda			x
Feber-nellikerod		x	

Art	Frederiksborg Amt 1994	DN 2009	Furesø Kommune 2010
Fløjlgræs	x	x	x
Fodervikke			x
Fuglekirsebær		x	
Fåre-svingel			x
Glat dueurt		x	
Glat vejbred		x	
Gold hejre		x	
Græsbladet fladstjerne		x	x
Gråbynke		x	x
Guldnælde		x	
Gul fladbælg		x	x
Gul kløver	x		x
Gul snerre	x	x	x
Gyldenris (invasiv)	x	x	x
Gyvel	x	x	x
Gåsepotentil	x	x	
Harekløver	x	x	x
Haremad		x	x
Hindbær		x	x
Humle-sneglebælg	x	x	
Hundegræs		x	x
Hunderose		x	x
Hundeviøl			x
Hvidkløver		x	x
Hvid okseøje		x	x
Hvidtjørn sp.	x	x	x
Hyrdetaske		x	
Håret høgeurt	x	x	x
Knoldet brunrod		x	
Kornvalmue		x	
Kruset skræppe		x	
Lancet-vejbred		x	x
Lav ranunkel		x	x
Liden klokke	x	x	x
Liden nælde	x		
Liden storkenæb		x	
Læge-oksetunge	x	x	x
Løgkarse		x	
Markarve		x	x
Mangeblomstret frytle		x	
Markfrytle			x

Art	Frederiksborg Amt 1994	DN 2009	Furesø Kommune 2010
Markbynke		X	X
Markforglemmigej		X	
Mirabel		X	X
Musevikke	X	X	X
Mælkebøtte		X	X
Pigget star			X
Prikbladet perikon	X	X	X
Rajgræs		X	
Rejnfan		X	X
Rynket rose		X	
Rød-el		X	
Rødkløver		X	
Rødknæ	X		X
Rød svingel	X	X	X
Skivekamille		X	
Skov-jordbær	X	X	X
Skvalderkål	X	X	
Smalbladet vikke		X	
Snebær		X	X
Spidskapslet star		X	
Stinkende storkenæb		X	
Stor fladstjerne		X	X
Stor konval		X	
Stor knopurt			X
Stor nælde		X	X
Syren		X	X
Sæbeurt		X	
Sølv-potentil			X
Sødskearm		X	
Tag-høgeskæg		X	X
Tofrøet vikke		X	X
Tveskægget ærenpris		X	X
Tårnurt		X	X
Vellugtende gulaks	X	X	X
Vild gulerod	X	X	X
Vild kørvel		X	X

Oversigt over plejetiltag

Tiltag	Tidspunkt
Éngangstiltag	
Opsætning af hegn	Vinter 2010/11
Udtynding af buske og krat	Vinter 2010/11
Vedvarende drift	
Udbinding af dyr	Ca. 1. maj
Hjemtagning af dyr	Ca. 1. oktober (senest)
Slåning af gyldenris	Omkring Skt. Hans
Slåning af andre bestandsdannende arter	Efter behov
Slåning under hegn + bålplads	1 gang i sæsonen
Overvågning	
Botanisk registrering	Medio juni
Kontrol af vegetationshøjde (ved hjemtagning af dyr)	1. oktober

Drift- og plejeplan for overdrevarsareal på Kong
Volmersvej i Farum - en del af Mølleådal-
fredningen.

